

В І Д Г У К

офіційного опонента на дисертаційну роботу Шейко Юлії Олександрівни на тему СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В РЕГІОНІ», подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

На відгук надані дисертація, автореферат, дві монографії, копії наукових праць здобувача, опублікованих за темою дисертації. Дисертація представлена на 195 сторінках основного змісту (без додатків) комп'ютерного тексту, містить 41 рисунок та 25 таблиць, список використаних джерел з 209 найменувань. Дисертація має також 57 додатків на 75 сторінках. Автореферат представлений на 21 сторінці і містить 8 рисунків та одну таблицю, список опублікованих автором праць з 21 найменування.

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Сучасні ринкові процеси в економіці регіонів супроводжуються нерівномірністю розвитку, їх незбалансованою структурою та диспропорціями, що пов'язується із відсутністю системного підходу до існуючої загальнодержавної та регіональної політики, яка повинна була б враховувати інтереси регіонів в контексті державних соціально-економічних пріоритетів та створювати умови для переходу регіональної економіки на соціально орієнтований тип розвитку. В той же час, ефективність соціально-економічного розвитку регіонів країни, стабільність та підвищення стандартів життя безумовно пов'язане з необхідністю стимулювання розвитку малого підприємництва. Бажання автора дисертації по-новому оцінити комплекс даних проблем і дати власне бачення концептуальних підходів до стимулювання розвитку малого підприємництва в регіонах з позиції забезпечення процесу економічного відтворення, підвищення стандартів життя, в т.ч. забезпечення зайнятості населення визначають дане дослідження як актуальне.

Максимально ефективна реалізація потенціалу малого підприємництва є об'єктивною передумовою поглиблення ринкових трансформацій та гармонійного соціально-економічного розвитку, що вимагає формування і впровадження адекватної і дієвої системи та механізмів його підтримки і стимулювання, що забезпечували б сприятливі умови і середовище для динамічного розвитку цього сектору економіки.

Мета, завдання, предмет дисертаційної роботи Шейко Ю.О. саме і зумовлені та сформовані у світлі актуальності теоретичних і практичних проблем щодо стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні. Зазначена мета відповідає темі дослідження. Задачі дослідження логічно виходять з поставленої мети та безпосередньо пов'язані із отриманими дисертанткою елементами наукової новизни. Об'єкт і предмет дослідження визначено згідно науково-методичних вимог до дисертаційних робіт.

Тема дослідження пов'язана з науковими програмами, пріоритетними напрямками розвитку науки, які визначалися Міністерством освіти і науки України; пріоритетним напрямком регіонального розвитку, які узгоджуються із завданнями, визначені в концепції державної регіональної політики, а також з тематикою науково-дослідної роботи Луцького національного технічного університету. Зокрема, держбюджетних тем «Механізми фінансового забезпечення сталого розвитку України та її регіонів» (номер державної реєстрації 0115U002200), «Обґрунтування комплексної програми розвитку туристично-рекреаційної сфери у транскордонних регіонах» (номер державної реєстрації 0112U000291); «Механізми фінансової стабілізації та підвищення капіталізації регіонів в умовах децентралізації України» номер 203-16 д/б), що підтверджується відповідними довідками про впровадження.

2. Ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх практична цінність

Зміст дисертації свідчить про достатнє знання здобувачкою досліджуваної

проблеми, вміння формулювати логічні взаємопов'язані висновки і рекомендації. Автором чітко окреслені мета і завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні і методичні підходи їх виконання, розроблено та апробовано відповідні пропозиції, що відповідають темі і завданням дослідження.

Проведене дослідження показало володіння здобувачкою методологією наукового пізнання, що підтверджується широким використанням та змістовним критичним аналізом сучасної наукової думки: теорій регіонального розвитку (неокласичної, кумулятивної, стандартної, інновацій); теорії мотивації; теорії циклічного розвитку; теорії «полюсів» росту та ін. Отже, одержані здобувачем наукові результати відзначаються належним рівнем обґрунтованості, що, окрім вищезазначеного, забезпечується застосуванням широко спектру загальнонаукових та спеціальних методів теорії пізнання, серед яких методи логічного узагальнення, синтезу, аналізу та порівняння, методи стратегічного та кореляційно-регресійного аналізу, моделювання та прогнозування, програмно-цільовий, економіко-статистичні, графічний та картографічний методи.

Підтвердженням достовірності та адекватності результатів проведеного Шейко Ю.О. дослідження є використання широкої інформаційної бази за темою дисертації, що охоплює офіційні дані Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Національного банку, Державної служби статистики, Державної реєстраційної служби, Національної комісії, що здійснює регулювання в сфері ринків фінансових послуг, Європейської комісії, Організації економічного співробітництва та розвитку тощо; нормативні-правові та законодавчі акти, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, аналітичні ресурси та інтернет-джерела.

У *першому розділі* дослідження автором обґрунтовано теоретичні засади стимулювання розвитку малого підприємництва. Зокрема, визначено сутність (стор.14-18) і охарактеризовано природні переваги і недоліки малого підприємництва (стор.18-20); обґрунтовано його позитивний вплив на складові регіональної соціально-економічної системи (регіональну економіку, населення і природні ресурси регіону) та віддачу, якої прагне мале підприємництво у вигляді сприятливого середовища для діяльності, формування якого має стати одним з

пріоритетних завдань державного і регіонального управління (стор.21). На основі аналізу теорій регіонального розвитку (стор.23-25), автором визначено концептуальні засади і основні детермінанти розміщення осередків малого підприємництва в регіоні, з врахуванням чого систематизовано фактори, що впливають на його розвиток з виокремленням фінансово-економічних, політико-правових, демографічних і соціальних, географічних і природно-ресурсних, виробничо-технологічних та інфраструктурних за національною, регіональною та галузевою ознаками (стор. 26).

В П. 1.2, на основі дослідження змістовних характеристик процесу стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні та теорій мотивації (стор.36-37), автором розроблено модель учасників цього процесу з позицій їх потреб, інтересів, цілей, стимулів, мотивів і винагороди (стор.31), а також обґрунтовано вплив малого підприємництва на задоволення ієрархії регіональних соціально-економічних потреб (на основі методики побудови піраміди Маслоу) (стор.33).

В контексті обґрунтування запропонованої систематизації інструментів стимулювання розвитку малого підприємництва (за типом країни і фазою економічного циклу, об'єктом, суб'єктом стимулювання, масштабами, терміном, тривалістю дії і очікуваним ефектом, за сутністю, спрямованістю, способом, засобами, методами і характером впливу на об'єкт, а також за напрямками діяльності (стор.39-40)), автором визначено небажані (нелегальне та екодеструктивне) та пріоритетні для регіону (інноваційно- та екологічноорієнтоване, виробниче імпортозамінне, експортоорієнтоване та соціальноорієнтоване) напрями розвитку малого підприємництва, обґрунтовано перспективи розвитку останніх за методикою SWOT-аналізу (стор.46-48).

З врахуванням центральних положень теорій мотивації і регіонального розвитку, а також концепцій нового суспільного менеджменту та належного врядування, що ґрунтуються на засадах децентралізації та формування партнерських відносин між урядом, суспільством і підприємництвом, здобувачем поглиблено систему принципів стимулювання розвитку малого підприємництва в

регіоні (стор. 49-51), що створило підґрунтя для розробки механізмів стимулювання його розвитку.

Заслуговує на увагу здійснене автором ґрунтовне дослідження зарубіжного досвіду стимулювання розвитку малого підприємництва на рівні регіону (П.1.3), що створило передумови для імплементації найкращих практик в розробку регіональних програм розвитку малого підприємництва в Україні.

Інформаційно насиченим є *другий* аналітичний розділ дослідження, де автором запропоновано методика діагностики рівня розвитку малого підприємництва у регіоні, що передбачає розмежування напрямів дослідження з виокремленням оцінки передумов (за екологічною, економічною, соціальною, інституційно-інфраструктурною, інституційно-інвестиційною та інституційно-інформаційною складовими), оцінки рівня розвитку малого підприємництва та оцінки його впливу на соціально-економічний стан регіону (стор. 82). Варто відмітити, що автором не лише апробовано дану методика, а й проведено ґрунтовну характеристику кожного напрямку дослідження: проведено змістовний аналіз тенденцій банківського забезпечення суб'єктів малого підприємництва, аналіз регіональних програм сприяння його розвитку, визначено рівень забезпеченості та здійснено оцінку взаємодії різноманітних елементів інфраструктури з суб'єктами малого підприємництва. Такий підхід дозволив зрозуміти глибинні процеси у кожній сфері.

Відповідно до отриманих автором результатів проведеної діагностики, в роботі здійснено позиціонування регіонів України (стор.128-131), що дало змогу об'єктивно оцінити і виявити основні тенденції розвитку малого підприємництва в Україні та стало підґрунтям розробки механізмів стимулювання його розвитку.

У *третьому* розділі автором, на основі кореляційно-регресійного аналізу, розроблено факторну модель розвитку малого підприємництва, на основі якої визначено особливості впливу різних передумов (їх інтегральних значень (стор.137) та окремих елементів (стор.141)) на його розвиток. Запропонована модель дала можливість розробити сценарії зміни індексу рівня розвитку малого підприємництва (стор.145) та надати відповідні рекомендації по кожній з груп передумов.

Вагомим науковим доробком здобувачки є запропонована типологія

регіональних стратегій розвитку малого підприємництва (стор. 148-151), яка передбачає виокремлення стратегії формування і диверсифікації для регіонів з низьким, стратегії інтенсифікації і зміцнення – з середнім, та стратегії збереження і нарощення – з високим рівнем розвитку малого підприємництва; а також розробка «дерева цілей» (рис.3.4) стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні і обґрунтування інструментів їх досягнення (стор. 151-154).

У роботі здобувачем обґрунтовано внутрішньо регіональні диспропорції розвитку малого підприємництва та продемонстровано на прикладі зниження рівня його розвитку у районах Волинської області при збільшенні відстані від обласного центру (стор. 156), відповідно до чого автором визначено перспективи їх подолання шляхом формування різнорангових «полюсів росту». Обґрунтовано сутність поняття «полюс росту», етапи їх формування та ефекти від функціонування полюсів, а також визначено пріоритетні напрями їх створення (стор. 157-162).

В процесі визначення пріоритетів розвитку малого підприємництва на регіональному рівні, автором обґрунтовано необхідність реалізації політики імпортозаміщення, сутність якої полягає у скороченні імпорту певної продукції шляхом налагодження її вітчизняного виробництва, що стане потужним поштовхом до розвитку місцевих виробників, модернізації промисловості, активізації інноваційної діяльності та розширення внутрішнього ринку (стор.163); визначено основні етапи її формування і реалізації в контексті стимулювання розвитку малого підприємництва. Автором проаналізовано та розроблено типізацію стратегій подолання галузевої імпортозалежності (стор.167-168; 279-282); запропоновано та апробовано методичний підхід до діагностики регіональної імпортозалежності, в основі якого аналіз сукупного (в сфері кінцевого, проміжного споживання і валового нагромадження) споживання імпорту в регіоні на душу населення (стор.165-166; 169-173).

З врахуванням результатів аналізу регіональної і галузевої імпортозалежності, рівня розвитку і регіональних галузевих особливостей малого підприємництва, дисертанткою розроблено стратегічну карту розвитку малого

імпортозамінного виробництва, що визначає пріоритетні напрями спеціалізації суб'єктів малого підприємництва у регіонах на виробництві імпортозамінної продукції (стор.174-177).

Викликає науковий інтерес запропонований автором підхід до визначення ролі суб'єктів малого підприємництва у розвитку видів економічної діяльності, в основі якого лежить аналіз участі малих підприємств в обсязі реалізованої продукції і чисельності зайнятих працівників на підприємствах певної галузі, відповідно до чого автором здійснено групування видів економічної діяльності, з виокремленням галузей нішерів, переслідувачів і лідерів (стор. 178-180), а також визначено пріоритети розвитку суб'єктів МП за видами діяльності і регіонами в контексті реалізації політики імпортозаміщення відповідно їх ролі у галузевому розвитку (стор.181-183). Окрім того, автором обґрунтовано систему заходів з реалізації регіональної політики імпортозаміщення, що повинні спрямовуватись на такі складові як продукція, ринок продукції і сировини, структуру експортно-імпортних операцій, інвестиційно-інноваційну діяльність і регуляторне середовище (стор.185).

3. Найбільш вагомі результати дослідження, достовірність наукових положень висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх наукова новизна та практичне значення

Достовірність одержаних в дисертаційній роботі результатів підтверджується змістовним опрацюванням значного масиву теоретичного, методичного та статистичного матеріалу. Залучення дисертанткою великої кількості наукових джерел дозволило здійснити порівняння різних точок зору на досліджувану проблему, що підтверджує достовірність теоретичних розробок автора (П.1.1. стор.11-28, П.1.2. стор.28-52, Розділ 2). Дисертантка широко використовує і коректно оцінює опубліковані праці вітчизняних і зарубіжних вчених та проблемно-дискусійний матеріал за темою дослідження.

Аналітична частина дисертації забезпечується системним підходом, міждисциплінарним аналізом та синтезом основних положень економічних знань.

Їх достовірність забезпечується також результатами, отриманими з застосуванням різних методів наукового дослідження. Таким чином були сформульовані концептуальні підходи до стимулювання розвитку малого підприємництва в регіонах, рекомендації щодо мобілізації фінансових ресурсів активізації малого підприємництва з метою зростання важливих соціально-економічних показників регіонального розвитку.

Оцінка новизни дисертаційних положень, пропозицій і рекомендацій Шейко Ю.О. дозволяє зробити висновок, що вони є вагомими для науки й практики, оскільки збагачують регіональну економіку положеннями та методичними підходами стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні.

Теоретичне значення роботи полягає у збагаченні регіональної економіки як науки новими підходами до обґрунтування ролі малого підприємництва у соціально-економічному розвитку регіону, систематизації принципів стимулювання розвитку малого підприємництва, типології стратегії розвитку малого підприємництва в регіоні.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у розробці науково-прикладних положень, які дають змогу сформулювати методичні підходи до регіонального виміру розвитку малого підприємництва з виокремленням та оцінкою факторів, що впливають на його розміщення.

Результати виконаного дослідження, які набули форми авторських пропозицій, достовірні тому, що ґрунтуються на наукових положеннях проблеми управління реалізацією стратегічних рішень регіону в умовах ринку обмежених ресурсів. Всі представлені пропозиції дисертанта виходять з глибокого економічного аналізу, а за своїм змістом є цілком реальними і придатними для практичного використання. Ці обставини підтверджуються актами впровадження результатів дослідження на рівні Департаменту економічного розвитку і торгівлі Волинської обласної державної адміністрації (довідка про впровадження №67/02-11/2-16 від 29.01.2016р.).

Особливої уваги заслуговує використаний у роботі синтез теорій соціальної ринкової економіки, теорій мотивації та теорій розподілу доходів, що в

сукупності сформувавши концептуальні підходи до стимулювання розвитку малого підприємництва на регіональному рівні. Позитивної оцінки заслуговує й те, що отримані в роботі результати, окрім іншого використовуються у викладанні фундаментальних курсів з підготовки фахівців з економічних спеціальностей в Луцькому національному технічному університеті.

Отже результати даного дослідження можуть використовуватися як у навчальному процесі так й у практиці регіонального управління.

Підтвердженням обґрунтованості положень і висновків, сформульованих в дисертації, є також чітка логіка вирішення поставлених завдань і викладу матеріалу.

Найбільш значущими науковими здобутками, які винесено на захист є такі.

Удосконалено:

– підходи до визначення ролі малого підприємництва у розвитку регіону, що, на відміну від існуючих, базуються на обґрунтуванні системи взаємовпливу малого підприємництва і регіональної соціально-економічної системи в контексті трьох складових: економічної, соціальної та екологічної (стор.21); на цій основі удосконалено концептуальні підходи до стимулювання розвитку малого підприємництва у регіоні з врахуванням визначених змістовних характеристик процесу стимулювання та основних положень теорій мотивації, на основі чого розроблено модель учасників цього процесу та систематизовано вплив малого підприємництва на задоволення ієрархії регіональних соціально-економічних потреб (стор.28-37) – застосовано діалектичний підхід до вивчення суспільних явищ і процесів, загальнонаукові та фундаментальні положення і принципи економічної теорії, логічного узагальнення, синтезу та порівняння;

– систематизацію факторів, що впливають на розвиток і розміщення осередків малого підприємництва в регіоні, що враховує основні положення теорій регіонального розвитку, і передбачає виокремлення фінансово-економічних, політико-правових, демографічних і соціальних, географічних і природно-ресурсних, виробничо-технологічних та інфраструктурних факторів за національною, регіональною та галузевою ознаками (стор.22-26) – з

використанням методів просторового аналізу, синтезу на основі системно структурного підходу.

У дисертації дістало подальшого розвитку:

- визначення небажаних (що потребують застосування інструментів стримування) та пріоритетних (що потребують застосування інструментів заохочення) напрямів розвитку малого підприємництва, обґрунтовано перспективи розвитку останніх за методикою SWOT-аналізу (стор.46-48) – з використанням методів просторового та стратегічного аналізу економіко-статистичні методи;

– поглиблення системи принципів стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні з врахуванням центральних положень теорій мотивації і регіонального розвитку, а також концепцій нового суспільного менеджменту та належного врядування (стор. 49-51) – застосовано поєднання методів історичного та логічного, наукової абстракції та системного підходу, методу порівнянь та класифікації;

– узагальнення інструментів забезпечення та ключових факторів досягнення високого рівня розвитку малого підприємництва у регіонах країн-лідерів у цій сфері, що дозволило обґрунтувати основні складові цього процесу з метою їх стратегічного впровадження при розробці механізмів стимулювання розвитку малого підприємництва в регіонах України (стор. 52-76) – на основі програмно цільового методу, методу моделювання, комплексного та системного підходу;

– розробка методичних підходів до оцінки передумов, рівня розвитку малого підприємництва та його впливу на соціально-економічний стан регіону, внаслідок чого здійснено позиціонування регіонів за напрямками дослідження, що дозволило об'єктивно оцінити і виявити основні тенденції розвитку малого підприємництва та лягло в основу розробки механізмів стимулювання його розвитку (стор.80-132) – застосовано методи факторного та статистичного аналізу;

– концептуалізація підходів до оцінки особливостей впливу різноманітних передумов на рівень розвитку малого підприємництва у регіоні, що дозволило розробити сценарії його розвитку, надати відповідні рекомендації по кожній з

груп передумов та врахувати найбільш значущі чинники у процесі прийняття управлінських рішень на регіональному рівні (стор. 135-146) – використано методи економіко-статистичного аналізу, синтезу та динамічного програмування, програмно-цільовий метод;

– типологія регіональних стратегій розвитку малого підприємництва, обґрунтування цілей стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні і інструментів їх досягнення (стор. 146-154) – на основі програмно цільового методу, з використанням загальнонаукових та фундаментальних положень і принципів економічної теорії, а також логічного узагальнення;

– обґрунтування пріоритетів спеціалізації малого підприємництва в регіонах на виробництві імпортозамінної продукції, запропонований методичний підхід діагностики регіональної і галузевої імпортозалежності, що в сукупності дозволило сформувати стратегічну карту розвитку малого імпортозамінного виробництва (стор. 162-189) – застосовано методи факторного та статистичного аналізу на основі комплексного підходу.

4. Дискусійні положення, недоліки і зауваження щодо змісту дисертації

В дисертаційній роботі Шейко Ю.О. є певні висновки й твердження, які можна віднести до категорії дискусійних і як таких, що потребують уточнення, зокрема такі.

1. На стор.22 автором доречно зазначено, що сила впливу різноманітних факторів і передумов на периферію залежить від конкретного виду суб'єктів малого підприємництва у регіоні, з виокремленням суб'єктів, що лише розпочинають діяльність, але прагнуть різкого зростання та виходу на великі ринки, суб'єктів, орієнтованих виключно на місцевий ринок, стартапів, суб'єктів в ремісничих галузях економіки, фермерських господарств і місцевих підприємств тощо. Проте, у третьому розділі роботи недостатньо уваги приділено обґрунтуванню механізмів стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні саме з врахуванням визначених видів суб'єктів малого підприємництва.

2. В Додатку А.2 представлено аналіз даних щодо визначення місця України в міжнародних рейтингах, зокрема за даними Doing business 2015. Логічним було б пов'язати представлені автором інструменти (стор. 41-43) стимулювання розвитку малого підприємництва з можливістю зміни такого низького рейтингу (такий підхід цілком міг би доповнити авторські позиції щодо концептуалізації підходів до оцінки факторів впливу на рівень розвитку малого підприємництва).

3. В ході здійснення підприємницької діяльності не можна переоцінити вплив інноваційної складової, яка визначає спроможність будь-якого суб'єкта господарювання розвиватися на власній основі з використанням конкурентних переваг у майбутньому. Саме тому, вважаємо, що при побудові запропонованої автором моделі учасників стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні (стор.31) варто було б зосередити увагу на стимулюванні інноваційної складової малого підприємництва як найбільш актуальної в сучасних умовах розвитку країни.

4. Авторська система показників оцінки передумов та рівня розвитку малого підприємництва в регіонах України (стор.85-90) потребує додаткових пояснень. Так, в табл.2.1 не деталізовано що саме мається на увазі під зростанням показників «сукупний природо ресурсний потенціал на душу населення», «сукупний природо ресурсний потенціал на одиницю території». Чи передбачає авторський методичний підхід щодо аналізу рівня розвитку малого підприємництва визначення певних індикаторів показників, наведених в табл.2.2? Висновки щодо визначення передумов розвитку малого підприємництва в регіонах мали б більш прикладний зміст, якщо враховували б вплив тіньового сектору економіки, якій нажалі сьогодні посідає вагоме місце в соціально-економічному розвитку України.

5. Автором значну увагу приділено дослідженню зарубіжного досвіду регіональної політики стимулювання розвитку малого підприємництва (П.1.3), результатом чого є системна розробка з обґрунтування особливостей політики та інструментів стимулювання розвитку малого підприємництва в зарубіжних країнах. Разом з тим, поза увагою автора залишилось дослідження перспектив

розвитку малого підприємництва в регіонах України з врахуванням євроінтеграційних аспектів, зокрема створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.

6. У процесі діагностики імпортозалежності регіонів на основі розрахунку коефіцієнта імпортозалежності (споживання імпорту на душу населення), автором здійснено їх ранжування на регіони з низьким, помірним, високим і загрозливим рівнем імпортозалежності, проте незрозуміло яка методика була використана для визначення розміру даних групових інтервалів.

7. Потребує додаткових пояснень подана на стор.164 схема етапів формування і реалізації політики імпортозаміщення в контексті стимулювання розвитку малого підприємництва. Зокрема, робота значно б виграла, якби автор зупинився детальніше не лише на визначенні пріоритетних напрямів розвитку малого імпортозамінного виробництва і інструментів реалізації політики імпортозаміщення, а й на методиці аналізу їх ефективності.

Зазначені дискусійні положення не носять деструктивного характеру та не зменшують наукову та практичну цінність представленого дослідження.

5. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, в опублікованих працях

Основні положення та висновки дисертації Ю.О.Шейко знайшли своє відображення у наукових публікаціях, доповідалися на міжнародних, всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях (10 матеріалів тез доповідей). Результати досліджень опубліковано у 21 науковій праці (з них – 2 монографії (у співавторстві), 9 статей у наукових виданнях (з них 4 статті – у наукових фахових виданнях, 4 статті – у наукових фахових виданнях, які віднесено до наукометричних баз). Загальний обсяг публікацій становить 21,9 д.а., з яких 19,7 д.а. належать особисто автору.

Кількість та обсяг друкованих праць відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо публікації основного змісту дисертацій на здобуття

наукового ступеня кандидата економічних наук.

Автореферат роботи відображає основні положення, висновки і пропозиції дослідження та не містить інформації, відсутньої в дисертації. Оформлення дисертації та автореферату здійснено з дотриманням усіх вимог, що пред'являються до кандидатських дисертацій.

6. Загальний висновок

Дисертаційна робота Шейко Юлії Олександрівни на тему «Стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні» є завершеним, самостійним, цілісним і логічним науковим дослідженням, що виконане на актуальну тему і містить нове вирішення наукового завдання з обґрунтування і розробки механізмів стимулювання розвитку малого підприємництва на регіональному рівні, характеризується новизною одержаних результатів та висновків та має теоретичне і практичне значення. Поставлену в роботі мету – досягнуто, завдання – виконані та в повному обсязі висвітлені в елементах наукової новизни, висновках і пропозиціях. Результати дослідження відображені у достатній кількості профільних наукових фахових видань та апробовані на вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференціях.

Тема і зміст дисертаційної роботи відповідають паспорту спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка та профілю спеціалізованої вченої ради К 20.051.12 у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Зміст автореферату у стислій формі відображає основні положення і результати дисертаційної роботи. Оформлення автореферату і дисертації відповідає встановленим нормативним вимогам.

Викладене вище дозволяє стверджувати, що дисертаційна робота «Стимулювання розвитку малого підприємництва в регіоні» відповідає вимогам пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Ухвалою Кабінету Міністрів

України № 567 від 24.07.2013 р. (з відповідними змінами), а її автор Шейко Юлія Олександрівна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри економічних систем
і управління інноваційним розвитком
Одеського національного політехнічного
університету МОН України,
доктор економічних наук, професор

Е.М.Забарна

Вчений секретар ОНПУ

Шевчук В.І.

Прикарпатський національний
університет ім. Василя Стефанива
№ ДДОР № 03 від 11/2016
19. 05 2016